

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 009182 12 Кж
Бања Лука, 22.11.2012. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Драгомира Миљевића, као предсједника вијећа, Даниеле Миловановић и Горане Микеш, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптужених Б.Д. и Р.Б., због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије у вези са чланом 22. истог закона, одлучујући о жалбама бранилаца оптужених, изјављеним против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 009182 12 К од 25.06.2012. године, након одржане сједнице вијећа, којој су присуствовали републички тужилац Бранка Милошевић, оптужени и њихови браниоци, дана 22.11.2012. године, донио је

ПРЕСУДУ

I

Одбија се, као неоснована, жалба браниоца оптуженог Р.Б., те у односу на овог оптуженог потврђује пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 009182 12 К од 25.06.2012. године.

II

Поводом жалбе браниоца оптуженог Б.Д., а по службеној дужности, преиначава се пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 009182 12 К од 25.06.2012. године у односу на оптуженог Б.Д., тако што се против оптуженог Б.Д., са личним подацима као у првостепеној пресуди,

на основу одредбе члана 297. тачка г) Закона о кривичном поступку Републике Српске

ОДБИЈА ОПТУЖБА

Да је:

Кршећи правила међународног права садржана у члану 3 Четврте Женевске конвенције о заштити грађанских лица за вријеме рата од 12. августа 1948. године, члану 13 став 2 и 3 у вези са чланом 4 став 2 тачке е) Допунског протокола уз наведену конвенцију о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба од 8. јуна 1977. године (Протокол II), за вријеме оружаног сукоба у који се у времену од прве половине априла 1992. године, па најкасније до краја новембра 1995. године одвијао на простору БиХ, између организованих

оружаних снага ВРС с једне стране и А БиХ и ХВО с друге стране, као припадници Одјељења милиције Г.Р., заједно са Д.Г. такође припадником истог станичног одјељења, који је у међувремену смртно страдао 24.09.1995. године, лишили живота једно цивилно лице муслиманске (бошњачке) националности, иако то лице није припадало ни једној оружаном формацији, нити је учествовало у војним операцијама, на начин, да су дана 14. јула 1992. године, након што је другооптужени око 14 часова привео оштећеног А.Л. из његове породичне куће у В., општина К., у просторије Одјељења милиције у Г.Р., гдје је исти једно краће вријеме испитиван, да би потом, по претходно постигнутом договору, свјесно и вољно желећи га лишити живота, првооптужени и другооптужени, заједно са Г., Л. извели из полицијске станице, убацили у возило марке "ТАМ" (хладњачу), власништво ЗЗ "Г.Р.", којим је управљао Б.С., а коме је претходно Г. наредио да доведе возило пред полицијску станицу, те отприлике између 15 и 16 часова, возач С., са хладњачом, уз пратњу два полицијска возила Одјељења милиције Г.Р. у којима су се налазили првооптужени, другооптужени и Г., одвози у правцу С. да би доласком на подручје В.П., данашња општина Р., удаљене око 11 км од Р., првооптужени и Г., зауставили возила извели Л. из возила – хладњаче, те пуцањем из аутоматских пушака, истог лишили живота, за које вријеме је другооптужени, на удаљености од отприлике десет до петнаест метара, чувао стражу, пазећи да неко не наиђе, а потом тијело закопали, да би дијелови посмртних остатака оштећеног били ексхумирани дана 09.10.1998. године, на В.П.,

чиме би починио кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије у вези са чланом 22. истог закона.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 009182 12 К од 25.06.2012. године, оптужени Б.Д. и Р.Б. су оглашени кривим, због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (у даљем тексту: КЗ СФРЈ) у вези са чланом 22. истог закона и осуђени, оптужени Б.Д. на казну затвора у трајању од 3 (три) године, а оптужени Р.Б., на казну затвора у трајању од 2 (двје) године. На основу члана 99. став 1. у вези са чланом 96. став 1, 2. и 3. и члана 97. став 2. Закона о кривичном поступку Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 53/12, у даљем тексту: ЗКП РС), оптужени су обавезани на плаћање трошкова кривичног поступка у износу од 308,00 КМ, судског паушала у износу од по 150,00 КМ, те је оптужени Р.Б. обавезан на плаћање трошкова поступка који се односе на награду и нужне издатке његовог постављеног барниоца, чији износ ће бити одређен посебним рјешењем. На основу члана 108. став 3. истог Закона, оштећени Е.Л. је са имовинскоправним захтјевом упућен на парницу.

Против наведене пресуде жалбе су, благовремено, изјавили браниоци оптужених. Бранилац оптуженог Б.Д., адвокат М.Б. из Б.Л., жалбу је изјавио због свих жалбених основа, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и

овај оптужени ослободи од оптужбе. Бранилац оптуженог Р.Б., адвокат Ј.П. из Б.Л., пресуду побија због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде Кривичног закона и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, са приједлогом да се побијана пресуда укине и предмет врати на поновно одлучивање или да се одреди одржавање претреса пред Врховним судом Републике Српске.

Одговор на жалбу није поднесен.

У сједници вијећа Врховног суда Републике Српске, браниоци оптужених су изложили своје жалбе, остајући код разлога и приједлога из жалбе, с тим што су овом суду предали Наредбу Команде 2. К. К. од 25.06.1992. године, предлажући да се иста прихвати као доказ. Оптужени су подржали жалбе својих бранилаца. Републички тужилац је предложила да се жалбе одбију као неосноване и потврди првостепена пресуда.

Испитујући побијану пресуду у дијелу који се побија жалбама, а и по службеној дужности да ли је на штету оптужених повређен Кривични закон, у смислу одредбе члана 320. ЗКП РС, одлучено је као у изреци ове пресуде из следећих разлога:

Битна повреда одредаба кривичног поступка коју жалба браниоца оптуженог Р.Б. налази у неразумљивости и противријечности изреке самој себи и разлозима пресуде, те одсуству разлога о одлучним чињеницама, те да је тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка ј) ЗКП РС, није учињена. Наиме, насупротив тврдњи жалбе браниоца овог оптуженог, у изреци побијане пресуде не стоји да су оба оптужена и Д.Г. извели оштећеног Л. из возила хладњаче, те пуцајући из аутоматског оружја истог лишили живота, већ да су првооптужени Б.Д. и Д.Г. извели оштећеног Л. из возила, те пуцањем из аутоматског оружја истог лишили живота, за које вријеме је другооптужени Б. на удаљености од 10 до 15 метара чувао стражу. Дакле, изрека пресуде је јасна и разумљива и у свему усклађена са разлозима датим у њеном образложењу за све одлучне чињенице које су од значаја за кривичну одговорност оптуженог за почињено дјело, и у тим разлозима нема никаквих противријечности.

Није учињена ни битна повреда одредаба кривичног поступка којом се, слиједећи приговоре жалбе браниоца оптуженог Б., оспорава законитост доказа – непротоколисану службену забиљешку Станице јавне безбједности Кључ од 16.07.1992. године, коју је наводно сачинио Д.Г., истичући да није проведено графолошко вјештачење печата и потписа на истој. Жалба истиче да се на овом доказу не може заснивати пресуда, те да би таква службена забиљешка могла бити уврштена као доказ, морало би бити пред судом саслушано службено лице које је сачинило ту службену забиљешку.

Изнесени приговор жалбе, по оцјени овог суда није основан, јер наведена службена забиљешка не представља доказ на коме се не може заснивати пресуда, односно, иста не представља незаконит доказ. Сасвим је друго питање вјеродостојности садржаја те службене забиљешке, јер је спорно да ли потис на истој заиста припада Д.Г., а обзиром да је исти у међувремену преминуо, ова

чињеница се не може провјерити. Међутим, побијана пресуда се не заснива искључиво на овом доказу јер у образложењу исте се само наводи да је садржај ове службене забиљешке потврђен саслушањем свједока оптужбе.

Чињенична утврђења побијане пресуде, супротно приговорима жалбе браниоца оптуженог Б. су по оцјени овог суда потпуна и правилна. Она су заснована на бројним доказима изведеним на главном претресу пред првостепеним судом, који су изнесени у образложењу побијане пресуде, оцјењени на начин који прописује одредба члана 295. став 2. ЗКП РС. Детаљном анализом исказа свједока и у повезаности са објективним доказима (записник о увиђају, записник Општинског суда Кључ о извршеној есхумацији посмртних остатака Алије Л., Увјерење ПС Рибник да је оптужени Б. био припадник МУП РС), правилно и потпуно су утврђене све чињенице од одлучног значаја за постојање кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ у вези са чланом 22. истог закона. У овом основу побијања пресуде, жалба браниоца овог оптуженог износи тврдњу да оптужени Б. није знао да се оштећени Л. одводи на В.П. да би се лишио живота, да није поступао као саизвршилац, јер је поступао по наређењу свог претпостављеног, сада покојног Г., да није знао за Г. одлуку да лиши живота Л., па према томе да није постојао ни претходни договор између њега и Г. да оштећеног лише живота.

Оцјењујући изнесене приговоре, овај суд налази да су ти приговори неосновани. Наиме, супротно становишту жалбе браниоца оптуженог Б., овај суд налази да је закључак побијане пресуде о постојању претходног договора овог оптуженог, те оптуженог Д. и Г. да лише живота оштећеног Л., те закључак о саизвршилачкој дјелатности оптуженог Б. у лишивању живота оштећеног, резултат савјесне и критичке оцјене проведених доказа појединачно и у међусобној повезаности, те да резултати такве оцјене представљају сасвим поуздану основу за наведени закључак. Ту се првенствено имају у виду искази свједока Е.Л. и Д.Ј., искази оптуженог Д. дати у својству свједока на главном претресу и у својству осумњиченог у истрази, те посебно исказ свједока И.Б., који је потврдио чињеницу да су критичног дана оптужени Б., те Д. и Г. заједно, оштећеног Л. увели у службене просторије ПС Р. и одвели га у канцеларију Д.Г., те након отприлике један сат, сви они заједно (па и свједок Б.1 одмах за њима) су напустили зграду ПС Р., испред чијих улазних врата је била паркирана хладњача у којој је оштећени Л. одвежен до В.П., гдје је лишен живота.

Дакле, побијана пресуда је дала ваљано образложење које у цијелости прихвата и овај суд о улози оптуженог Р.Б. као саизвршиоца и о његовом субјективном односу који се огледа у свјести овог оптуженог о заједничком дјеловању као и његовом психичком односу према учињеном дјелу, јер је исти био свјестан свог дјела и хтио је његово извршење, дакле, поступао је са директним умишљајем.

Стога су приговори жалбе браниоца оптуженог Р.Б., упућени чињеничној основу побијане пресуде неосновани.

Како се приговори из жалбе браниоца оптуженог Р.Б. о погрешној примјени Кривичног закона заснивају на чињеничним недостацима побијане

пресуде, које по оцјени овог суда из наведених разлога та пресуда не садржи, то ни овом жалбеном основу побијања пресуде, нема мјеста.

Према томе, Кривични закон је правилно примјењен, радње оптуженог описане у изреци побијане пресуде правилно су квалификоване као кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ у вези са чланом 22. истог закона.

Жалбом браниоца оптуженог Бркића се пресуда не побија због одлуке о кривичној санкцији. Међутим, како се пресуда побија због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и повреде Кривичног закона, суд је одлуку о изреченој казни испитао у смислу члана 322. ЗКП РС.

За кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ прописана је казна затвора најмање 5 (пет) година, дакле, могућност изрицања казне затвора и 20 (двадесет) година у смислу члана 38. став 2. КЗ РС. Побијана пресуда је оптуженом Р.Б. изрекла казну затвора у трајању од 2 (двје) године, која казна је изречена примјеном одредаба КЗ СФРЈ о ублажавању казне, јер је првостепени суд на страни оптуженог утврдио бројне олакшавајуће околности, на које се пресуда и позива у образложењу, као што су ранија неосуђиваност, проток времена од почињења дјела, породичне прилике (ожењен и отац двоје дјеце, од којих једно малољетно), да му супруга болује од тешке и неизлечиве болести. Све ове олакшавајуће околности, у својој свеукупности, и по мишљењу овог суда представљају особито олакшавајуће околности и оправдавају примјену одредбе члана 42. тачка 2. КЗ СФРЈ, те изрицање казне испод законом прописаног минимума за дјело за које је побијаном пресудом оглашен кривим. Ради тога овај суд прихвата, као ваљане, разлоге дате у образложењу побијане пресуде за закључак да је изречена казна затвора у трајању од 2 (двје) године, изречена том пресудом, у свему примјерена тежини почињеног дјела, степену кривичне одговорности овог оптуженог и околностима под којима је дјело учињено, која мјера казне је и по мишљењу овог суда потребна и довољна за остварење сврхе кажњавања, прописане одредбом члана 33. КЗ СФРЈ.

Како из наведених разлога, жалба браниоца оптуженог Р.Б. није основана, то је примјеном члана 327. ЗКП РС, овај суд ту жалбу одбио и првостепену пресуду у односу на овог оптуженог потврдио.

Овај суд није прихватио као доказ одбране напријед наведену Наредбу Команде 2. К. К., обзиром да се ради о неовјереној фотокопији. Међутим, када би овај суд и прихватио овај доказ, исти не би довео у сумњу правилност чињеничких утврђења и закључак побијане пресуде да је оптужени Р.Б. починио кривично дјело за које том пресудом оглашен кривим.

У односу на оптуженог Б.Д., овај суд је, поводом жалбе његовог браниоца, а по службеној дужности, нашао да је побијаном пресудом повређен Кривични закон на штету овог оптуженог, јер је оптужени Д. правоснажном пресудом већ осуђен за исто кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ у вези са чланом 22. истог закона.

Наиме, пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 008567 12 К од 30.03.2012. године оглашен је кривим Б.Д. због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ у вези са чланом 22. истог закона и осуђен на казну затвора у трајању од 3 (три) године.

Одлучујући о жалбама Окружног тужилаштва Бања Лука и браниоца оптуженог, Врховни суд Републике Српске је пресудом број 11 0 К 008567 12 Кж од 11.09.2012. године одбио као неосновану жалбу браниоца оптуженог Д., док је уважавањем жалбе окружног тужиоца, преиначио наведену пресуду Окружног суда у Бањој Луци у одлуци о казни, тако што је оптуженог за кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ, осудио на казну затвора у трајању од 4 (четири) године.

Увидом у правоснажну и напријед цитирану пресуду Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 008567 12 К од 30.03.2012. године, ово вијеће утврђује да је оптужени Б.Д. том пресудом оглашен кривим да је за вријеме оружаног сукоба, кршећи правила међународног права, као активни припадник станичног одјељења милиције Г.Р., заједно са Д.Г., дана 15. 07.1992. године лишио живота цивила О.Х., иако то лице није припадало ни једној оружаној формацији, нити је учествовало у војним операцијама.

Побијаном пресудом, оптужени Б.Д. је оглашен кривим да је кршећи правила међународног права, као активни припадник станичног одјељења милиције Г.Р., заједно са оптуженим Р.Б. и Д.Г., дана 14. 07.1992. године лишио живота цивила А.Л., иако то лице није припадало ни једној оружаној формацији, нити је учествовало у војним операцијама.

Дакле, цитираном правоснажном пресудом Окружног суда у Бањој Луци, оптужени Д. је оглашен кривим да је за вријеме истог оружаног сукоба као и у побијаној пресуди (оружани сукоб у који се у времену од прве половине априла 1992. године, па најкасније до краја новембра 1995. године одвијао на простору БиХ, између организованих оружаних снага ВРС с једне стране и А БиХ и ХВО с друге стране), кршећи иста правила међународног права као и у побијаној пресуди (садржана у члану 3 Четврте Женевске конвенције о заштити грађанских лица за вријеме рата од 12. августа 1948. године, члану 13 став 2 и 3 у вези са чланом 4 став 2 тачке е) Допунског протокола уз наведену конвенцију о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба од 8. јуна 1977. године (Протокол II), као припадник исте оружане формације (Одјељења милиције Г.Р.), заједно са Д.Г., дана 15.07.1992. године лишио живота цивила О.Х., иако то лице није припадало ни једној оружаној формацији, нити је учествовало у војним операцијама. У побијаној пресуди оптуженом се такође ставља на терет да је лишио живота цивила, а у питању је оштећени А.Л. и то само дан раније, односно, дана 14.07.1992. године.

Кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ може бити извршено само за вријеме рата, оружаног сукоба или окупације, као и у условима грађанског рата. Начин извршења овог кривичног дјела састоји се у наређивању извршења забрањених радњи или у извршењу таквих радњи према цивилном становништву (које су побројане у цитираној законској одредби) и то кршењем правила међународног права. При томе, радња извршења овог кривичног дјела је алтернативно прописана, због

чега је за постојање кривичног дјела довољно да је учинилац извршио једну од побројаних радњи. Међутим, ако једно лице изврши више истоврсних или више разноврсних радњи инкриминисаних у члану 142. став 1. КЗ СФРЈ, неће се радити о више кривичних дјела ратног злочина против цивилног становништва, већ само о једно кривичном дјелу ратног злочина против цивилног становништва. Ово из разлога што из законског описа овог кривичног дјела произилази да је у питању јединствено кривично дјело, без обзира на број извршених појединачних радњи.

Оптужени Д. је већ правоснажно осуђен да је за вријеме оружаног сукоба, кршећи правила међународног права, као припадник оружане формације, лишио живота једног цивила, док му се побијаном пресудом ставља на терет да је за вријеме истог оружаног сукоба, кршећи иста правила међународног права, као припадник исте оружане формације, лишио живота другог цивила. Према томе, да се оптуженом судило истовремено за ова два догађаја, не би му се могло ставити на терет да је починио два кривична дјела кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ, већ само за једно кривично дјело ратног злочина против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ, при чему је извршио двије радње, односно убиство два лица.

Према томе, очигледно је да се у конкретном случају ради о повреди начела „ne bis in idem., тј. да је оптужени Б.Д. већ пред судом осуђен и да је донесена правоснажна одлука за ово кривично дјело.

Због напријед наведеног, ово вијеће је у односу на оптуженог Б.Д. преиначио првостепену пресуду, на начин што је против истог донио одбијајућу пресуду, а на основу одредби члана 328. став 1. у вези са чланом 312. тачка в), а у вези са чланом 297. тачка г) ЗКП РС.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
Драгомир Миљевић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић